

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Maračnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta " 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsako vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ča. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Klerikalni „uspehi“ v pravi luči.

Kakšne so davčne olajšave. — Davek na ročno delo. — Obdavčenje privatnih nameščencev. — Zadeva z deželno imovino. — Dobrote za srbske radikale. — Stranka je vse, narod pa nič!

V najnovejšem času je klerikalno časopisje zapelo po vsi Sloveniji silne slavospeve v čast Jugoslovanskemu klubu v Beogradu, ki da je dosegel v Beogradu za Slovenijo tako velikanske stvari, kakor jih ni še nikdar dosegla nobena slovenska politična stranka, odkar stoji svet. Mi, ki smo vajeni presojati vse take slavospeve nekoliko bolj hladno in mirno, nismo prav verjeli, da bi se bil dal Beograd naenkrat tako omehčati, da bi kar čez noč sipal na Slovenijo same rožice in blagoslove in smo zato stvar pogledali nekoliko natančneje. Prišli smo po dobrem preudarku v glavnem do rezultata, da je pač SLS dosegla precej za svojo stranko v političnem oziru, glede denarja pa, ki je končno v življenju vsakega naroda najmanj tako važna stvar kakor v življenju posameznika, pa je SLS dosegla za Slovenijo le nekaj »drobtin« in sicer še drobnejših drobtin, kakor jih je SLS svoječasnó očitala nam.

Politični uspehi SLS.

1. S svojo zvezo z radikali je SLS dosegla, da sta bila odstavljena oba samostojno - demokratska velika župana in na njihova mesta so prišli klerikalci.

To je ves političen uspeh. Pri volitvah namreč ni vseeno, kdo pomaga kakšni stranki s celim upravnim aparatom ali pa če kdo delovanje stranke z uradno močjo ovira. Vprašamo pa: kakšen dobiček imajo kmetje od izpremembe velikih županov? Koliko je kmetov, ki velike župane sploh poznajo? Saj še okrajnih glavarjev ne poznajo! Za kmete je navadno glavna stvar domači župan in domači sodnik in konec je! Od izpremembe pri velikih županih kmetje nimajo nič, ker mora vendar vsak veliki župan in vsak okrajni glavar delovati po zakonu in je zatorej čisto vseeno, kdo različne vloge in njihove rešitve podpisuje. Če pa kdo računa s tem, da se bodo razne prošnje itd. reševale po politični pripadnosti prošilcev, potem moramo že reči, da je tak človek največji škodljivec naroda, ker ubija v ljudstvu vsako zaupanje v pravičnost in objektivnost javne uprave. Jako verjetno na je, da klerikalci tudi na to računajo ker se jim je tako silno mudilo, da ne zamenjajo le velikih županov s »svojimi« ljudmi, ampak

so tudi na vsa druga količaja važna mesta postavili svoje ljudi.

Preganjanje uradništva.

2. Drugi »uspeh« SLS je strahovito preganjanje uradništva, ki ni brezpogojno klerikalno. Oni so vrgli na cesto celo vrsto naših pristašev, da so danes brez kruha. Tako ne ravnajo z ljudmi in z rodbinskimi očetimi niti Culukafri (Roman Bende in drugi). Celó vrsto naših pristašev so premestili v Srbijo, čeprav bi bili ti ljudje tudi doma zelo potrebni in čeprav jim ne morejo očitati niti najmanjše nezakonitosti. Če bi jim namreč mogli očitati le najmanjšo nezakonitost — o, kako hitro bi jih postavili pred sodišče! Celó vrsto odličnih naših pristašev so ali upokojili (Sancin), ali pa jih premaknili z njihovih mest (dr. Lončar). Postopajo in ravnajo torej z ljudmi, ki so vestno opravljali svoje delo in svojo službo, prav tako ali pa še hujše kakor so nekdanj delali žerjavovci in so s tem svojim ravnanjem dokazali, da niso niti za las boljši kakor samostojni demokrati.

Popolnoma neutemeljene in nepotrebne pokojnine pa bodo morali plačevati kmetje. Ali je to dobiček za kmete?

Upokojitve bodo veljale državo in davkoplačevalce lepe vsote, koristi od njih pa nima narod, nima dežela, ampak samo strankarska zagrizenost in objestnost SLS! Taka je resnica!

Delavsko zavarovanje.

3. Iz stare Avstrije smo podedovali zakon, po katerem mora biti vsak delavec zavarovan za slučaj bolezni. Urad, ki to zavarovanje vrši, je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Tukaj se zbirajo na leto debeli milijoni. Po zakonu, ki ga je sfabriciral svojčas dr. Žerjav, se je vse delavsko zavarovanje centraliziralo v Zagrebu, kamor je romal vse slovenski denar iz tega urada. Klerikalci so dosegli, to je res, da ima dr. Gosar kot minister za socialno politiko sedaj pravico, da ta urad decentralizira, t. j. da dobi urad v Ljubljani zopet svoj delokrog in da bo ostal slovenski denar v Sloveniji. Toda gospod minister dr. Gosar ima tudi moč in pravico, da spravi vodstvo tega urada v klerikalne roke in to se bo skoro gotovo tudi zgodilo. Veliko vprašanje

pa je, če bodo zaradi kakšne take izpremembe tudi prispevki znižani in to je tisto, kar delavce in delodajalce mnogo bolj zanima kakor pa vesoljni klerikalizem!

Res pa je, da bodo klerikalci imeli priložnost ne samo v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, ampak tudi v Delavski zbornici in pri Posredovalnici za delo in pri Pokojninskem zavodu spraviti do dobrih služb lepo število svojih pristašev, ki bodo vsi njihovi zvesti agitatorji pri volitvah. Tudi utegnejo poskrbeti za to, da se bo ves denar teh zavodov nalagal po nizki obrestni meri večinoma v klerikalnih zavodih, ki bodo imeli od tega velike dobičke.

A kaj bo imela od tega dežela? Kaj narod? Kaj kmetje? Polnile se bodo klerikalne blagajne, naši žepi se bodo pa sušili!

Deželna imovina.

4. Po svojem časopisju so klerikalci raznesli po celi deželi veselo novico, da bo sprejeta v parlamentu cela vrsta določb, na podlagi katerih bo postala Slovenija skoro popolnoma avtonomna. Kričali so, da bo dežela po zaslugi SLS dobila v svojo oblast zopet vse svoje nekdanje premoženje in da bo deželni zbor zopet lahko izdajal zakone v okvirju državnih zakonov. Klerikalci se hvalijo, da je to začetek fiktivne zakonodajne avtonomije Slovenije.

To je velika in važna stvar in bi bilo gotovo za celo Slovenijo ogromnega pomena. Toda v resnici nam dajejo računi nekoliko manj prijetno sliko. Bivše deželno premoženje

obsega namreč večinoma objekte, za katere je treba plačevati, ker so z malimi izjemami pasivni. (Šola na Grmu, Robež itd.). Aktivna so samo podjetja: Završnica, Rogaška Slatina in Dobrna. To je pa za finansiranje oblastnih potreb premalo. Dokler država ne bo vrnila nekdanjih deželnih davkov, pojde težko. Teh pa država še ni vrnila, brez denarnih dohodkov pa je vsako gospodarstvo težko.

Ceste.

Cestni odbori so napravili doslej v Sloveniji okoli 16 milijonov dinarjev dolga. Ti dolgovi so obvezni in jih bo treba plačati. Denarja pa, ki ga je država na ta račun pobrala, država ni vrnila in ga tudi zlepa ne bo. V tem oziru niso klerikalci nič dosegli.

Dosegli so pa razpust vseh cestnih odborov in postavili so povsod gerente. Ti gerenti so vsa dela ustavili! Zakaj so to naredili, ni težko uganiti. Jako verjetno je, da bodo klerikalci poskušali napraviti iz cestnih odborov kakšna korita za svoje pristaše. Bodočnost bo kmalu pokazala, kako bo.

Vse samo za stranko!

Obračajmo klerikalne uspehe kakor jih hočemo, povsod vidimo, da je za klerikalce odločilen povsod edinole interes stranke, blagor celokupnosti pa jim je deveta briga. In samo za interese svoje stranke, ne za interese Slovenije, so glasovali za Rade Pašiča, glasovali so za Maksimoviča in bodo glasovali tudi za samega hudiča, samo če bo to njihovi stranki v korist. Vse drugo pa lahko pogine kakor hoče. P.

Kler. ogledalo.

Naš tov. prof. dr. Lončar je bil do pretekle sobote prosvetni šef za ljubljansko oblast. Za to mesto je imel vse sposobnosti, bodisi kot praktičen šolnik, bodisi kot šolski reformator in zgodovinar. Bil pa je tudi pravičen in objektivni uradnik. Njegovo stremljenje je šlo za tem, da se iz šol izloči vsa politika, da se ne uvaja že med mladino politična in strankarska strast, temveč da bodi šola res šola. Pred njim so se med učitelji in profesorji vršila politična preganjanja, učitelje se je prestavljalo iz enega kraja v drugega, država, to je

ljudstvo, pa je morala plačevati selilne stroške. Učitelji so bili organizirani v dveh političnih organizacijah, v liberalni in klerikalni. Dr. Lončar je krepko sopomagal, da se je vse učiteljsvo združilo v eno samo stanovsko organizacijo, ki ima le strokovni značaj. Politične strasti so se umirile. Še nekaj. Pri podelovanju služb je bil silno pravičen, preveč. Nikoli ni vprašal, kakšnega političnega mišljenja je ta ali oni prošilec, temveč je polagal važnost samo na to, ali je strokovno sposoben in socialno potreben.

Ko so prišli klerikalci na vlado, so se vrgli z vso silo na radičevce. Vse naše pristaše, ki so bili kakorkoli v službi države — saj jih ni bilo veliko! — so ali enostavno odpustili ali pa penzionirali. Zaradi dr. Lončarja se je takoj začelo govoriti, da bo odstavljen. To nam je sporočil že pred mesecem dni tudi hrvatski poslanec, prof. Pasarić. Toda drugi, zlasti pa nekateri klerikalci, so tem vestem odločno oporekali. Preteklo soboto pa je dr. Lončar prejel obvestilo, da je odstavljen kot prosvetni šef. V vsej svoji odurni nagoti se je zopet pokazala klerikalna politična strast. Za dobrote, ki jih je storil dr. Lončar kot prosvetni šef raznim kle-

rikalcem in njihovim ljudem, je prejel udarec od zadaj po glavi!

Ti ljudje so svoje dni silno vpili, kakšne sovražne metode so rabili žerjavovci proti svojim nasprotnikom, ko so bili na vladi. Sedaj so pokazali, da sami niso prav nič boljši! S svojimi dejanji dajejo žerjavovim ljudem prav. Sedaj se vidi, da je bila vsa politična morala klerikalne stranke zadnja leta samo goljufiva prevara. Oni ne morejo živeti brez političnega preganjanja, samo ako imajo moč za to. Konstatiramo, da ves čas, kar se je naša stranka udeleževala tistega malega koščka vladne moči, ki ji je pripadel, ni bilo niti enega slučaja političnega masreglovanja.

Nismo preganjali ne klerikalce, ne demokrate; samo red in poštenje v javni upravi smo hoteli imeti. Iz političnih vzrokov nikomur nismo jemali kruha! Pomagali smo pa radi vsakemu Slovencu in vsaki slovenski napravi, če smo le mogli. Klerikalci pa so komaj dva meseca na vrhu, pa so vrgli že celo vrsto nedolžnih ljudi na cesto, ali pa so jih premestili, odnosno odstavili. Pensionirali so Sancina, dr. Alkovića, dr. Mraka, na cesto vrgli Bendeta, Fajdigo, inž. Vederjaka, Stoklasa itd., odstavili so dr. Lončarja, dr. Marušiča, Prepeluha, premestili živinozdravnika Kultererja, Kondo itd. Povsod pa rinejo naprej svoje strankarje in če jim

zmanjka lastnega človeka, postavijo raje celo samostojnega demokrata! Mi se nad temi zlobnimi dejanji prav nič ne jezimo. Vzeli smo jih le na znanje, kar tem potom sporočamo vodstvu SLS. Kolo se stalno obrača. Ko pride čas, ne bomo ničesar pozabili in povrnemo vse z obrestmi vred! Odslej političnemu klerikalcu nobene vere več! Oni se niso ničesar naučili in ničesar pozabili. Samo nižji so še, kakor so bili nekdanj, ker nimajo v svoji sredi nobenih velikih mož več, ki so znali tudi v političnem življenju varovati decorum in jim politična morala ni bila le umazana cunjca.

Za železnice v Sloveniji.

Zgradba novih prog. — Proga Rogatec—Krapina. — Zveza z morjem. — Varaždin—Koprivnica. — Stari vagoni. — Delavnica v Mariboru. — Za železničarje in upokojujence. — Pravilniki za delavstvo. — Stanovanja za železničarje. — čudne odškodnine.

V razpravi o proračunu ministrstva za promet je govoril tudi naš poslanec tov. Kelemina, ki je mirno in stvarno razložil potrebe Slovenije. Njegov govor objavljamo po stenografičnem zapisniku. Rekel je:

Gospodje narodni poslanci! Ministrstvo saobračaja je za našo agrarno državo najvažnejše, in zato sem dolžan, da ga kritiziram kolikor mogoče pravično, temeljito in dostojno. Jaz se nočem pečati s številkami, ki so navedene v ekspoziciji g. ministra saobračaja, temveč hočem naglasiti samo nekatere politične stvari in nedostatke tega resora.

Zgradba novih prog.

Gospodje, najprej bi omenil zgradbo novih železniških prog v Sloveniji. Že več let se pripravlja proga Rogatec — Krapina. Ta proga bi bila zelo važna, toda kakor vidimo iz predloženega budžeta, se utegne zgoditi, da bo ostala samo na papirju, kakor do sedaj vedno. Ta proga bi bila neobhodno potrebna. Vsi, ki poznajo teren, vedo, da je tamkaj nezaposlenost delavstva velikanska in da vlada v teh krajih grozno siromaštvo. Potrebno bi bilo, da pri gradnji te železnice da gospod prometni minister prednost domačemu delavstvu in da vzame delavce iz tistih krajev, kjer se bo proga gradila. Na progji Ormož—Ljutomer — Murska Sobota so delali tuji delavci, vidimo pa, da je ta proga zelo slabo zgrajena.

Zveza z morjem.

Druga proga, gospodje, je zveza Slovenije z morjem, takozvana Klotičeva proga, katero vsi strokovnjaki najbolj priporočajo. Vsi potrebni načrti so že izdelani, vršile so se že tozadevne komisije, pripravljena so razna predela, toda bojim se, da bodo ti načrti izginili, še predno se proga prične graditi. Ta proga je iz strateških ozirov naše države zelo važna. Zato priporočam g. ministru, da ne bi čakal in gledal na budget, temveč da bi storil vse potrebne korake in poskrbel za kredite, da se z gradnjo te proge prične čimprej.

Varaždin — Koprivnica.

Istotako bi bila potrebna železniška proga Varaždin — Ludbreg — Koprivnica. Naša prelepa podravska dolina nima nobene železniške zveze, nobene železnice in le s težkimi mukami spravlja svoje pridelke na oddaljene postaje. Kdor te pokrajine ne pozna, si ne more predstavljati, kako potrebna bi bila zgradba te proge.

Čakovec — Varaždin.

Nadalje moram omeniti prometne razmere na progji Čakovec — Varaždin ob sejmskih dneh. Tam sem bil sam priča naravnost groznim pojavom in nedostatkom. Gospodje, ko sem nekoč prišel tja, je ravno privozil vlak iz Varaždina z dvema vozovoma! Šel sem k postajnemu načelniku ter ga prosil za od pomoč. Dal je na razpolago 7 tovornih vagonov in te vagone so ljudje tako napolnili, da je izgledalo kakor da se vozi živina. Prosil bi, da bi dala železniška uprava za ta vlak ob sejmskih dneh vsaj 4—5 osebnih voz, kajti to je nedostojno, da se mora človek, ki je plačal vozovino za I. ali II. razred, voziti v živinskih vagonih. Na tej progji se ne vozijo samo naši državljani, ampak tudi tujci, ki pridejo k nam po kupčijskih poslih. Zato bi bilo na vsak način potrebno prometne razmere na progji Čakovec — Varaždin izboljšati ter vsaj ob sejmskih dneh, to je ob sredah in četrtkih, priklopiti potrebno število osebnih voz.

Za Pragersko.

Glede brzovoznega prometa na progji Maribor — Pragersko, kjer je glavno križišče, bi omenil, da bi bilo potrebno, da se brzovlak na Pragerskem vstavi vsaj za 1 minuto. Kadar se vozimo mi narodni poslanci na tej progji, se moramo mimo Pragerskega peljati v Maribor in od tam zopet potovati nazaj na postajo Pragersko. Isto je seveda tudi z drugim potujočim občinstvom zlasti s trgovci, ki vsi želijo, da bi se brzovlak ustavljal tudi na postaji Pragersko. Do sedaj v tem pogledu še ni nič ukrenjeno in za-

to bi prosil gospoda železniškega ministra, da odredi, da se bo brzovlak ustavljal na postaji Pragersko vsaj za 1 minuto.

Polovične vožnje za delavstvo.

Gospodje, nadalje imam tukaj gospodu železniškemu ministru povedati nekaj glede ugodnosti polovične vožnje, ki jo uživajo razna društva, kakor so: sokolska, orlovska, lovska, orjunska itd. Vsa ta društva imajo dovoljeno polovično vožnjo, naj potujejo kakor hočejo, blizu ali daleč. Glede poljedelskih delavcev je pa v pravilniku določeno, da imajo ugodnost polovične vožnje samo takrat, kadar potujejo na 100 km daljave. V tem oziru sem posredoval že pri bivšem železniškem ministru g. Radojeviću, a žal se do sedaj v tem pogledu še ni nič ukrenilo. Gospodje, vprašam vas, ali je pravično, da morajo poljedelski sezonski delavci, ki se peljejo 20 do 30 km daleč, potem pa gredo peš, plačati celo vozovino in da se ravno tem predpiše daljava 100 km? Gospodje, poljedelski delavci so v gotovem oziru pridobitniki in storijo za državo več, kakor pa razna društva, ki uživajo neomejeno ugodnost polovične vožnje. Potrebno je torej, da se ta pravilnik popravi in da se tudi poljedelskim delavcem prizna neomejena ugodnost polovične vožnje.

Stari vagoni.

Gospodje narodni poslanci! Na naših postajah je mnogo tovornih vagonov, ki so bili prvotno le malo poškodovani in jih je šele lansko neprestano deževje zelo pokvarilo. Te vagone bi bilo mogoče spočetka z malimi stroški popraviti. Toda sedaj stojijo že 4 leta na progah in priprosti narod se zgraža nad tem, ter nas narodne poslance izprašuje, zakaj se ti vagoni ne dajo v popravilo in ne izročijo prometu. Gospodje, če pomislimo, da je samo v mojem okraju, kjer sva 2 poslanca, nad 75 takih vagonov, potem vidimo, kaka škoda se dela pri tem narodnem premoženju. Časopisje nas neprestano napada in zato bi prosil

gospoda železniškega ministra, da napravi v tem pogledu red in odredi, da se ti vagoni oddajo v popravilo bodisi v mariborsko železniško delavnico ali pa v privatne delavnice. Tako stanje, kot je sedaj, je nevdržljivo, in ne sme iti tako naprej. Samo na postaji Središče je okoli 75 takih voz. Če računamo, da se pri tem izgubi za vsak vagon, ki ni v prometu, dnevno okrog 300 dinarjev, znaša to na dan 22.500 dinarjev oziroma za 200 dni 4 milijone 500.000 Din. To se zdi na prvi pogled neverjetno, a je vendar verjetno in celo dokazano, da je res tako.

Delavnica v Mariboru.

Gospodje, težko je popravljati naše lokomotive in vagone, če nimamo za to potrebnega materiala. Železniška delavnica v Mariboru, ki je bila za časa Avstro-Ogrske na prvem mestu, danes nima ne lesa, ne bakra, ne žebeljev, sploh ne materiala, ki je za popravo vagonov neobhodno potreben. Konstatirati moram dejstvo, da se za železniško delavnico v Mariboru, o čemer sem se sam prepričal, nabavlja material samo do vsote 2.500 Din in tudi celo samo do vsote 500 Din. Gospodje, ali je to kaka državna nabavka za tako delavnico, kakor je v Mariboru, ki ima zaposlenih okoli 3000 delavcev? Take razmere, kakor vladajo sedaj v mariborski železniški delavnici, so nevdržljive.

Prosil bi gospoda železniškega ministra, da obrača na mariborsko delavnico svojo posebno pažnjo, da ji da na razpolago potrebni material in da uvede strogo kontrolo. Tudi v tej delavnici so se pripetile razne netočnosti in nerednosti, toda temu je kriva samo nezadostna kontrola. Če bo kontrola dobra, potem se take nerednosti ne bodo več dogajale in mariborska železniška delavnica bo delala ravno tako, kakor je delala prej. Jaz sem bil vedno človek, ki gleda na točnost in red, in zato prosim gospoda ministra, da povsod uvede natančen red in strogo kontrolo. Če bo storil to, potem se bo delo vršilo tako, kakor želimo mi.

Za upokojece.

Gospodje, v mariborskem okraju, pa tudi v celi Sloveniji imamo mnogo, mnogo kronskih vpokojencev, ki so prej plačevali takozvano zavarovalnino. Ti ljudje so plačevali dolga leta svoje prispevke v dobri zlati valuti, danes pa dobivajo tako malenkostne pokojnine, mesečno po 800 kron, da s tem absolutno ne morejo živeti. Že lansko leto se je govorilo, da se bo to popravilo. Narodna skupščina je tudi že pristala na to, da se kronske pokojnine prevedejo v dinarsko vrednost. Toda do danes to še ni urejeno, in radi tega prosim gospoda ministra, da se ozira na to stvar in jo uredi.

Druga zadeva, ki jo moram tukaj omeniti, je neka razlika, ki jo dolguje država železniškim uradnikom in uslužbencem. Gospodje, obljuba dela dolg. Ako se nekaj obljubi, naj se tudi izplača. Ako vlada te razlike ne misli izplačati, naj pove naravnost, da je ne bo izplačala. Železniški uslužbenci se pritožujejo, zakaj se jim ta razlika ne izplača, in izprašujejo nas narodne poslance, kdaj se jim bo izplačala in če se jim bo sploh izplačala. Sramotno je, ako narodni poslanci potujejo z železnico, pa jih železniški uslužbenci izprašujejo, kdaj bo ta razlika izplačana. Gospodje, prosil bi, da ne dajete samo praznih obljub, temveč da izvršite svojo dolžnost in da izplačate dolžne razlike.

Pravilniki za delavstvo.

Druga stvar, gospodje, je pravilnik za delavstvo oziroma za delavske organizacije. Gospodje, izdelalo se je že več pravilnikov, toda izdelali so jih vedno le tisti ljudje, ki ne vedo, kako se dela in kaj se dela. Pri vsakem pravilniku za delavstvo je potrebno, da sodelujejo pri njegovi izdelavi organizacije delavstva, in to od najnižjega do najvišjega in da se vsak pravilnik izdelava po njihovih predpisih in predmetih. Vem, da vsem ljudem ni mogoče ustreči in tako tudi ne vsem delavcem. Treba je pa vsak pravilnik postaviti na bazo, da se izdela pravično in pošteno.

Stanovanja za železničarje.

Stanovanjska beda železničarjev je naravnost ogromna, posebno v krajih, kjer je veliko delavcev. Lansko leto je društvo »Bajtar« prosilo za 9 milijonov dinarjev podpore, oziroma za posojilo, katero bi se povrnilo v 20. letih. Ker so me delavci opozorili na to akcijo društva »Bajtar«, sem se potrudil, da bi dobil zaproseno posojilo, ki bi bilo vrnjeno, kakor sem omenil, v 20. letih. Društvo bi plačalo zahtevane obresti in skrbelo za točno plačevanje anuitet. S tem posojilom bi se zgradilo približno 200 železničarskih hišic. Do danes pa še nimamo nobenega poročila, v kakem štadiju se nahaja ta zadeva. Mogoče ima g. minister kako poročilo, kako se ta stvar razvija?

Ministar saobračaja: Nema para. Kelemina: »Je že vrag, da »nema« za nobeno potrebno in koristno stvar »para«, in je seveda potem težko kaj narediti. Vendar bi pa

morala v prvi vrsti država gledati, da bi bili železničarji zadovoljni in preskrbljeni vsaj z najpotrebnejšim, kajti mi ne vemo, kaj še vse lahko pride, in mogoče bomo ravno železničarje še zelo zelo potrebovali. Gospodje, ako pomislimo, da bi se posojilo amortiziralo v 20. letih, potem za državo ne obstoja nobena nevarnost, da bi bila kako oškodovana, ker bo itak dobila vse nazaj. Potrebno bi bilo, da se v železniškem ministrstvu, kakor tudi v drugih resorih, delajo v tem smislu in da bi se za državne uslužbenke preskrbel potrebni kredit za zgradbo stanovanj. V bivši Avstro-Ogrski državi so se dovoljevala taka posojila, ki so se amortizirala v 20. letih, brezobrestno. Pri nas pa tega žalibog še nimamo.

čudne odškodnine.

Druga stvar je cenitev odškodnine za hiše in gospodarska poslopja, ki se nahajajo v požarnem rajonu. Te stavbe so bile prvotno ocenjene po 50 — 60.000 Din. Toda komisije — na mojo intervencijo so se vršile 3 — so delale in precenjevale tako, da so danes dotične stavbe ocenjene namesto 50—60.000 Din samo na 16.000. Gospodje, to je na vsak način nedostojno in državne uprave ne vredno, da se prvotna cenitev tako zniža. Gospodje, Ljutomerska progja je bila zgrajena po starem avstrijskem zakonu. Po avstrijskem zakonu so morali biti izpolnjeni vsi pogoji, predno se je progja izročila prometu. Plačane so morale biti torej tudi vse odškodnine za odstopljena zemljišča. Pri nas se pa to v tem slučaju ni zgodilo in trije posestniki še danes niso dobili odškodnine za svoja zemljišča. Ne vem, zakaj se to ne izplača.

Omeniti moram neko zadevo iz Medjimurja. V selu Prepetinci so iskre iz železniške lokomotive zažgale 3 hiše. Vsled požara teh 3 hiš so se vžgala tudi druga poslopja, in sedaj država za tista poslopja, ki so se vžgala od onih 3 gorečih hiš, noče priznati in plačati nobene odškodnine. Ne vem, zakaj ne.

Proračun za kmetijstvo.

V razpravi o proračunu za kmetijstvo je govoril tudi poslanec tov. Kelemina. Važnejše odstavke njegovega govora objavljamo po stenografičnem zapisniku.

Andrej Kelemina: Gospodje narodni poslanci! Proračun ministrstva za kmetijstvo nikakor ne odgovarja potrebam našega kmetijstva. Amandmani, ki so predloženi, so sicer dobri, vendar jih mi ne moremo odobriti, ker vidimo, da ti amandmani ne odgovarjajo temu, kar zahteva kmetijstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Gospodje, v naši agrarni državi je 85 odstotkov prebivalstva kmetov, poljedelcev; če pa pogledamo proračun poljedelskega ministrstva pa vidimo, da je skrajšan tako, da ž njim nikakor ne moremo shajati.

Gospodje, če se ozremo na lan-

Nedvomno je, da so požar zanetile iskre iz železniške lokomotive in da je torej tudi železniška uprava dolžna povrniti škodo, nastalo vsled tega požara. Na ta način se je zgodilo, da je žena Ivana Debeveca iz Prepetincev, ki bi moral dobiti 45 tisoč Din odškodnine, znorela, ker mu državna železniška uprava te odškodnine noče izplačati. Gospodje, mislim, da je zakon tak, da mora vsakdo odgovarjati za požarno škodo, ki bi nastala po njegovi krivdi. Gospod minister, bom tako prost, da pridem k vam, da vam celo stvar razložim, in upam, da boste tako uvidevni, da boste izplačali vso povzročeno škodo.

V Ormožu leži železniško posestvo — restavracija tik okrajne ceste. Gospod minister, naj vam povem, kaj se tam dogaja. Železniška uprava si prisvaja pravico, da uporablja naša posestva, kadar hoče. V Ormožu pa mora železniški restavrater plačati železniški upravi letno 1000 Din, da sme on oziroma njegovi gostje uporabljati železniški svet. Ne morem razumeti, kako more biti železniška uprava tako kruta. Umljivo je, da mora voznik, ki se pripelje do restavracije, voz nekje ostaviti in ker ga na cesti ne more, ga mora pač ostaviti na železniškem svetu. Zato mislim, da bi bilo umestno, da bi gospod minister ukazal železniški direkciji v Ljubljani, da ne bo terjala odškodnine za uporabo tega sveta.

Minister saobračaja: Bodite tako prijazni in prinesite mi podatke.

Gospodje, o vseh teh stvareh, ki sem jih tukaj navedel, sem govoril popolnoma lojalno. Izrekel sem svojo kritiko, a povedal sem jo kljub temu, da sem proti predloženemu budgetu, kot lojalen človek vendar pravično in objektivno ter nisem nobene stvari pretiraval. Zato prosim gospoda ministra, da vse stvari, ki sem jih tukaj navedel in dokazal, popravi.

Minister Saobračaja: »Pridite k meni, pa se bova pomenila.«

S tem končam in izjavljam, da bom glasoval proti proračunu ministrstva saobračaja. (Odobrava-nje in ploskanje na levici.)

Nismo pa prišli do nobenih zaključkov, kako naj se ta kataster izdela. Ako govorimo o katastru, bi se morali ravnati po modernem sistemu in modernih načelih. Ako hočemo, da bo kataster dober, ga morajo izdelati inženirji, oziroma tisti, ki so zato usposobljeni. Predpogoj vsakega naprednega kmetijskega gospodarstva sta kataster in komasacija.

Okrajni ekonom.

Mnogo se govori o okrajnih ekonomih in njihovem delovanju. Okrajni ekonom, kateri bi morali ljudi poučevati in jih navajati k dobremu gospodarstvu, pridejo navadno na državna imetja. Vsi pa vidimo, kako se z državnimi imetji gospodari. Navadno mora država pokrivati njih izdatke. Če kmečki gospodar ne gospodari dobro, ga nihče ne vpraša, kdo bo poravnal njegov primanjkljaj, ampak mora na koncu leta vse sam plačati.

Druga napaka je to, da okrajni ekonom nikdar ne dobe pravočasne potrebne kreditov, vsled česar njihovo delo zaostaja. Mnogokrat se zgodi, da dela, ki bi morala biti končana že do 1. aprila, izvršujejo šele meseca maja.

Kmečki krediti.

Kmetijski krediti v naši državi so tako malenkostni, da jih skoro ni vredno upoštevati. Narodna banka, ki bi morala skrbeti za te kredite, ne gleda na potrebe kmečkih posestnikov, temveč samo na tiste, ki izkoriščajo državo in ves naš narod. Gospodje imam dokaze, da so dobili nekateri strankarski patriotje po 4 do 5 milijonov kredita pri Narodni banki v strankarske namene, kmečke posojilnice pa ne dobijo niti 20.000 Din. (Hrupni pogovori med poslanci iz opozicije.)

Poslanec Kremžar govorniku: Protestirajte proti temu, da se med slovenskim govorom gospodje tako zabavajo in uganjajo take komedije. Protestirajte proti temu, saj ste Slovenec!

Ivan Pucelj: To je pa res!

Posl. Kelemina: Gospodje, to lahko opravičeno trdim, ker vem za slučaj, da je član demokratske stranke dobil samo na svoje ime brez žene, torej samo na svojo polovico posestva približno 6 milijonov dinarjev od Narodne banke. (Vem tudi za drug tak podoben slučaj, medtem ko kmečke posojilnice ne dobe niti vinarja. Prosil bi, da se temu napravi enkrat konec, da se nad tistimi gospodi, ki imajo pri narodni banki odločilno besedo, izvrši stroga kontrola in da se jih pozove na odgovor.)

Nakup plemenske živine in izvoz.

Gospodje, spregovoriti moram nekoliko besed tudi glede nakupa naše plemenske živine. V naših krajih ste ravno konjereja in živinoreja glavni vir dohodkov. Zadnji čas pa opažamo, da nimamo ne dobrih plemenskih žrebcev, ne dobrih plemenskih bikov, če si jih ne kupimo sami, in ravno tako tudi ne plemenskih merjascev. Kakor sem zvedel, so šle neke komisije v inozemstvo nakupovat plemensko živi-

sko leto, ko so nastopile tako mnogobrojne poplave, vidimo, česar nam je najbolj treba. Gospodje, vprašam Vas samo eno. Ako nima kmet, ali imate potem Vi meščani? Ako nima sredstev za življenje kmet, ali morete živeti Vi? Ne more živeti niti trgovec, niti obrtnik, niti kdo drugi!

Sv. Pribičević: Radikali imajo vedno denar!

Posl. Kelemina: Da, ti ga imajo!

Kataster in zlaganje zemljišč.

Gospodje, ako hočemo, da se naše poljedelstvo razvija, moramo vse naše kmetijstvo postaviti na podlago, to je, izvršiti moramo komasacijo — zlaganje posestev.

V zakonodajnem odboru smo mnogo govorili o katastru v Srbiji.

no. Moram pa žalibog konstatirati, da so te komisije stale več, kakor je pa bila vredna živina, ki so jo nakupile. Prosil bi, da se te komisije odpravijo, ker se nam ponuja taka živina direktno iz Belgije. Komisija v Čakovcu ali v Ptujju si lahko izbere najboljše blago in to z garancijo. Zato pač ne bi bilo potrebno pošiljati v inozemstvo takih komisij, ki naj se opuste.

Druga stvar je izvoz naše živine v inozemstvo. Glavni izvoz tvorijo naše plemenske svinje. Plemenske svinje naj bi se izvažale v teži do 50 kg brez carine. Če bi se to dovolilo, bi imeli od izvoza naših plemenskih svinj lepe dohodke. Znano je, da se je iz Ptujja izvažalo prej na teden po 25 do 28 vagonov plemenskih svinj, iz Ormoža pa po 4—8 vagonov, danes se pa izvažajo iz Ormoža samo 1 vagon, iz Ptujja pa dva. Poglejte, gospodje, kam je prišlo naše kmetijstvo!

Carina. — Regulacija rek.

Carino na umetna gnojila, gospodje, bi bilo treba popolnoma ukiniti. Ako se ne bomo ravnali po nemškem sistemu in ako ne bomo uporabljali umetnih gnojil tako, kakor jih uporabljajo tam, potem naše kmetijstvo ne bo zadostovalo za potrebe naše države. Zato upam, da se carina na umetna gnojila ukine ali pa vsaj zniža na najnižjo stopnjo.

Gospodje, preidem na drugo stvar, to je na regulacijo naših rek. Kdor se za to zanima in pozna naše reke, kakor so Sava, Mura in Drava, ta ve, da ni dovolj, če se govori samo o regulacijah, temveč moramo imeti tudi vpogled v regulacijska dela. Kakšna so ta dela? Gospodje, vsi vemo, da se naši gospodje inženjerji vozijo sem ali tje, potem v sredini reke pregledujejo vodo in na to pri zeleni mizi študirajo karte in pravijo: naredili bomo to in to. Ali kako je treba to delo izvršiti, za to ne vpraša nihče. Ako ena ali druga občina vloži prošnjo in obrazloži svoje težnje in želje, se na to nihče ne ozira. Tisti človek, ki Savo, Dravo ali Muro dobro pozna in ki dobro ve, kaj je najbolj potrebno napraviti, pa nima besede.

Gospodje, na Muri sem imel priliko gledati regulacijska dela. Tam je 160 nemških delavcev, naših pa samo 25 in ti že 2 meseca niso dobili plače, kakor mi je bilo povedano. Vprašam Vas, kak ugled ima naša država v inozemstvu, če ne plačuje redno svojih obveznosti?

Drugo je reka Drava. Kdor ne pozna toka Drave, ta ne more zagovarjati regulacije. Ker sem o tem precej poučen, vam povem, da je v občini Mala Ves pri Ptujju Drava poškodovana že precej hiš. Tudi pri Cvetkovcih bi se morala ta reka predvsem zaječiti. Tam smo morali že 5 hiš izprazniti in preseliti, 7 jih bo pa še treba.

Gospodje, nadvse žalostno dejstvo je, če se mora kdo v današnjih hudih časih izseliti. Slišali smo, da je gospod poljedelski minister dobil neke kredite za uravnavo rek. Prosil bi ga, da te kredite razdeli pravično na vse strani in to iz tega razloga, da se bo na več straneh lahko delalo in da bodo delavci na

več krajih imeli svoj zaslužek. Predvsem naj bi dobila potrebne kredite hidrotehnična oddelka v Varaždinu in Ptujju, ker so tam regulacijska dela najbolj potrebna in je tudi najbolj potrebno, da bi se delavstvo v obeh krajih čimprej zaposlilo.

Nadalje naj omenim uravnavo reke Pesnice. Uravnava reke Pesnice je silno potrebna. Ob lanski povodnji je ta reka tekem ene ure izgledala kot kako morje. Videl sem, da je tam potrebna najprej uravnava in šele potem regulacija.

Ribolov.

Velika napaka se je godila leta 1921., ko so bili zastopniki naše Slovenije tukaj. Kakor sem zvedel, so se l. 1921 odvzele našim veleposestnikom ribarske servitutne pravice, ki so si jih sami prisvojili. Toda žalibog se je to pozneje preklicalo, tako da še danes izvajajo ribarstvo veleposestniki, grofje in baroni in sicer po večini Nemci in Madjari, kar ne bi smelo biti. Desni breg Drave se jim je sicer odvzel, ali levi breg Drave je še vedno ostal v posesti graščin. Prosil bi gospoda ministra, da se zavzame za rečne in potočne stvari ter ribolov odvzame tem ljudem.

Minister dr. Kulovec: Sedaj imajo oblastne skupščine to pravico!

Kelemina: Gospod minister, tega ne odobravam. Ribarski zakon bi se moral narediti tukaj. Ne vem, če so v oblastni skupščini ljudje, ki vedo, kaj je voda in kaj je ribolov. Zagotavljam vas, da ribolovna društva svoje pravice samo izkoriščajo. O tem sem se osebno prepričal. In potem, gospod minister, so ribo-

Dopisi.

Ptujska gora. — Kar z motiko po glavi. — Pretečeni teden so v vinogradih kopali, zvečer so se fantje malo opili, a potem šli še v gostilno. Ko pridejo fantje dveh gospodarjev skupaj in so se odpravili domov, je zakričal neki fant: »Tvoja ali moja smrt!« ter udaril z motiko Jožeta Žunkoviča s tako silo po glavi, da se je zgrudil nezavesten na tla. Druge napadi vse domov, a ko se vrne k nezavestnemu Žunkoviču, ga udari tako poglavi, da mu prebije lobanjo. Zakaj je prišlo do pretepa ni znano. Sumijo, da zopet radi deklet. Potem je res imel g. župnik prav, ko je s prižnice povedal primero o psehu. Na zadnje so prišli orožniki, ko je bilo že končano in so napol mrtvega Žunkoviča prenesli v kuhinjo gostilne Klemenčič, da ga malo sperejo. Prenočišče so mu dali skoraj na goli zemlji v listniku. Drugi dan so ga odpeljali v bolnico. Po par dneh pa je v težkih bolečinah izdihnil. Pokopali so ga na bolniškem pokopališču. Zvonili mu niso ničesar. Jako lep nagrobni venec mu je kupil njegov prijatelj. Pretepače so že polovili in so šli uklenjeni z motiko v roki po sodbo. Sodba bi bila pravilna, ako bi šlo glavo za glavo in potem bi bilo konec zverinskih pretefov. Ta pretep ni prvi, mnogo jih je že bilo, toda takih ne. — Črnagore.

Kostanjevica. Gospodu, ki si je dovolil za 1. april informirati »Jutro«

lovna društva, ki imajo po 30 km dolga lovišča in napravljajo ob Dravski obali posestnikom veliko škodo. Gotovo je, da imajo veliko več pravice do ribolova tisti, ki imajo škodo in ki so pri tem najbolj prizadeti in to so občinske zajednice. Gotovo ni pravično, če ima n. pr. kaka občina v 5 ali 6 tujih občinah ribolovno pravico in jo izkorišča zunaj svojega teritorija.

Kmetje in šolani ljudje.

Gospodje, mnogo se govori pri nas o kmečkem narodu in o inteligenciji. Kmečki narod je dober, pri tem pa seveda tudi ne smemo prezirati naše inteligence. Mi moramo gledati, da imamo v svoji sredini pošteno inteligenco. Kakor se trta požlahtnjuje z boljšimi vrstami, ravno tako se mora naš kmečki narod požlahtnjovati z inteligenco.

Če govorimo o inteligenci, razločujemo navadno dve vrsti inteligence. Inteligenca ene vrste je prijazna kmečkemu ljudstvu, druga vrsta pa gleda samo na to, kako bi izkoriščevala kmetstvo prebivalstvo. Zato bi bilo dobro, da je prva vrsta inteligence med našimi vrstami, da ne rečem, da se naj taka inteligenca sploh drži naših kmečkih interesov. Kajti brez kmetijskih interesov se naša inteligenca ne bo mogla dolgo držati, kmečkih glasov bo zmanjkalo naenkrat.

Prosim Vas, gospodje, hočem končati. Gospodje! Kristus je imel 12 rodov in 12 apostolov, a mi imamo 3 rodove in 18 ministrstev. Dokler bomo imeli 3 rodove in 18 ministrstev, tako dolgo ne morem glasovati za ta proračun. (Odobranje na levici.)

o tukajšnjih razmerah, bi svetovali, da odloži očala, skozi katera vidi vse v političnih barvah. Ob vsakih volitvah pišejo naši politični dnevnikarji vse mogoče reči in da so pisali ob novih volitvah v cestne odbore, morebiti tudi o sestavi takega v kostanjeviškem okraju, ni zamere. Toda odbori sami na sebi so gospodarske ustanove in je bilo večje zanimanje ob časopisnih poročilih za to, kako bo novi cestni odbor gospodaril — s cestami. In je pri teh stvareh včasih »politični abecedar« mnogo boljši od »političnega strokovnaka«, kateri tudi ne more biti vselej in povsod gospodarski veččak. Pokazal pa je novi odbor mnogo dobre volje. Kajti, še predno se je odprla gradbena sezona, je od novembra sem popravil temeljito tri in za prvo silo en most, izgradil dve škarpi ter nasul nad 55 km deželnih cest popolnoma novo. In da ni bilo razpusta, bi se bilo delo nadaljevalo in gotovo bi bilo že nad polovico v tem letu nadomeščenega od tega, kar se je tekom 14 let zamudilo. Tako je v praksi. V teoriji pa naj pišejo »politiki« kar hočejo, za tako teorijo se mi nismo zanimali in tudi ne za kake veličastne zmage. Zato nam klerikalni razpusti, kakor politična očala tukajšnjega informatorja »Jutra« ne morejo nikjer škodovati. Tudi ne glede občinskega mandata, ki ga radevolje prepuščamo gospodu od 1. aprila.

Škofjavas pri Celju. Dobro zna-

na oseba poskuša v »Slov. gospodarju gonjo proti pristašem SKS, zlasti proti tukajšnjemu županu. Pisec se trudi blatiti delovanje županovo ter naših pristašev v občinskem gospodarstvu. Naj ne bo tako naiven, da mu kdo verjame. Pri občinskih sejah odločujejo vsled neudeležbe par odbornikov skoro vedno pristaši SLS. Ako pisec »Slov. gosp.« ni z njihovim delom zadovoljen, naj kliče njih na odgovornost, ne pa, da poskuša naprtni vso krivdo pristašem naše stranke. Nadalje pravi pisec, da odkar ni več župan pristaša SLS, so se občinske doklade podvojile ter se je uvedel davek na pivo, jabolčnik itd. Resnici na ljubo bodi javnosti povedano: Vsi ti davki, izvzemši davek na jabolčnik, so obstojali tudi za časa županovanja pristaša SLS! Občinske doklade na direktni davek so bile isto tako visoke kakor za tekoče leto 1927. Kot dokaz je piscu na razpolago odobren občinski proračun za leto 1923. Nikdo pa ni tedaj dolžil župana, da je on kriv visokih občinskih doklad, ker po občinskem redu obč. odborniki odobre ali spremene obč. proračun, kar pa g. piscu najbrž še ni znano, ker drugače bi ne priobčil takšnih neslanih. Lepo zamolčal pa je pisec koliko škode je pri občinskih mostovih napravila v minulem letu večkratna povodenj. Da se omenjena škoda popravi, so se občinske doklade povišale, za katero povišanje pa ne nosi župan odgovornosti, ker so pri sestavi obč. proračuna sodelovali skoro vsi odborniki, zlasti pristaši SLS, kateri so imeli pri proračunski seji večino. Glede obč. tajnika pa bodi piscu povedano, naj vendar apelira na g. odbornike SLS, kateri so pri obč. sejah vedno v večini, da potrebno ukrenejo glede tajniške službe ter plače, mogoče se g. pisca usmilijo, ter mu za njegove zasluge brezplačno podelijo službo obč. tajnika, kjer bo imel dovolj prilike pokazati svoje zmožnosti ter skrb za občane. Tolažba, katero je zapisal g. pisec, da v prihodnje vzamejo s pomočjo stranke, katero bi si radi navezali nase, pristaši SLS občino v svoje roke, tudi ne bo držala, ker bo že skrbel nekdo, da postane župan od stranke, o kateri pravi pisec, da se je združila z SLS in katere bi se rad poslužil, da bi bila slednja nekakšen privesek klerikalcev. Upamo, da bo g. pisec, kateri se je lahko prepričal, da je s svojo obdolžitvijo gotovim ljudem storil krivico, slednjo popravil.

Shodi.

Želumlje. V nedeljo 27. marca t. l. smo imeli pri nas shod »Slov. kmečke stranke«, ki je bil zaradi skrajno slabega vremena srednje dobro obiskan. Na shod je prišlo tudi precej kmetov iz visokega Golega, čeprav je bilo deževno. Govoril je tovariš A. Prepeluh skoro pol drugo uro dolgo. Pojasnil nam je dogodke v zunanji politiki zelo izčrpno, kar kmečke ljudi dandanes zelo zanima. Bil je povabljen, da mora priti ob prvi priliki tudi na Golo in Škrilje. Glede notranje po-

litike ljudem ni treba mnogo razlagati, ker navadno berejo več časopisov, pa si bistra glava lahko sama napravi sodbo. Zanimalo pa nas je vprašanje agrarne reforme. Tov. Prepeluh nam je ta notranji socialni problem načelno pojasnil ter povedal vso resnico, kar nam je ugačalo. Pri nas se agrarna reforma zelo izigrava. Mnogi, ki so imeli agrarno zemljo v najemu, jo zopet puščajo. Zakaj? Zaradi davkov! Naj navedemo samo nekaj primerov. Posestnica K. ima pol joha agrarne zemlje v zakupu. Letna najemnina znaša Din 26. Zemljiški davek znaša pa od te malenkosti Din 247.75. Drugi posestnik I., ki ima en travnik in dve njivici v zakupu, pa je moral plačati zemljiškega davka celih Din 496. Tako vidimo, da znaša davek več, kot je vreden ves morebitni pridelek. Ljudje ponekod zaradi tega graščinsko zemljo opuščajo, ki pade zopet nazaj k grofovskemu posestvu. Tako se z davčno politiko izigrava agrarna reforma. Kdo je kriv? Tudi se tukaj ljudje močno pritožujejo, da uradniki agrarnega urada iščejo informacije vedno le na grofovski pristavi, ne pa tudi pri agrarnih interesentih naravnost. Splah se domačini pritožujejo nad tem, da domača graščina raje tujce namema za delo kot pa domačina. Vozniki, kolikor je domačih zaposlenih, pa tožijo, da se jim zaslužek ne izplačuje ob zapadlosti in morajo večkrat ponovno hodit prosit za izplačilo zaslužka. To je ista pesem kot smo jo čuli na Robu in na Turjaku samem. Treba bo pojasniti. Vse tiči krivda, kajti že v sv. pismu stoji, da je delavcu treba zasluženo plačati, kajti od česa naj sicer živi? Gospodarska kriza se silno pozna v teh krajih. Tudi od ondud se seli mnogo ljudi v Kanado, če le za pot skupaj spravijo. Vsi se sprašujemo, kam to vodi?

Ptujska gora. Tukajšnja krajevna organizacija SKS je imela v nedeljo dne 27. marca 1927 svoj redni občni zbor v gostilni tov. Miheliča na Ptujski gori. Bila je velika udeležba, kljub temu, da je neki individui odvrčal pristaše. Dotični naj raje nomete pred svojimi pragom in potem naj gre k drugemu. Na občni zbor sta prišla tovariša dr. Novačan in Jakob Škrabar. Prvi nam je zelo jasno razložil današnje politično življenje in cilj v bodoče. Drugi je razpravljal o organizaciji kako naj složno delamo, da pride-

mo do svojih pravic. Nov odbor je bil izvoljen sledeči: Predsednik: Anton Vodušek, podpredsednik: Vincenc Horvat, tajnik: Zvonimir Kupčič, blagajnik: Ernest Mihelič, zaupnik: Anton Kunčič, star.; odborniki: Marinič Franc, Sluga Franc, Verdenik Vincenc. Ivan Segečin, Auguštin N. Lovro Debelak, Jožef Gojkovič, Oto Gojkovič, Henrik Šešterko, Juri Topolovec, Ivan Kmetec, Janez Kodrič. Pristopilo je mnogo članov. Dobili smo resne in delavne može, koji bodo delali pravilno in ostali zvesti pristaši kmečkoga pokreta. Kajti v slogi je naša moč. Najlepša hvala vsem tovarišem, da so prišli v tako velikem številu. Najlepša hvala tov. dr. Novačanu in Jakobu Škrabcu za njihove jedrnatе besede.

Brezovica. Krajevna organizacija Slovenske kmetijske stranke ima svoj občni zbor v nedeljo dne 10. aprila ob 3. uri popoldne pri tov. Japlu v Vnanjih Goricah. Dnevni red: Poročilo odbora, Ustanovitev dveh odborov in razprava o strankinem gibanju. Člani in somišljeniki udeležite se gotovo. — Tajnik Rakovec.

Slivnica pri Celju. Dne 3. t. m. se je vršil v gostilni pri Cmoku shod SKS, na katerem je poročal tov. Škrabar. Na to so se obravnavale splošne in krajevne potrebe v daljši razpravi, v katero so posegli skoro vsi udeleženci. Zborovalci so nato sklenili soglasno resolucijo: 1. Zahtevamo, da se odpravi taksa na živalske potne liste. 2. Zahtevamo, da smejo kmetijski rokodelci samouki izvrševati obrt na domovih kmetijskih gospodarjev tudi brez obrtnega lista. 3. Zahtevamo, da se z zakonom dovoli prosto nošenje orožja. Prosimo vse slovenske poslance brez razlike strank, da izvojujejo izpolnitev teh zahtev, ki so zahteve slovenskega podeželskega ljudstva brez razlike strank.

Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod s a m o »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge!

Razne politične vesti.

SLS v vladi. Popolno zakonodajno avtonomijo bo dobila Slovenija že prihodnji teden.

Za bivše črnogorske prince je dovolila sedanja vladna večina, v kateri imajo odločilno besedo klerikalci, 42 milijonov dinarjev. Ko je šlo za ceste v Sloveniji in za povračilo 20 milijonov dinarjev, ki jih je država pobrala na račun avtonomnih doklad, so rekli gospodje, da »nema pare« in klerikalci so bili zadovoljni. Toda za bivše prince »ima pare«, in to prav lepe, in klerikalci se niso niti zganili!

»Cerkveni aparat.« »Narodni dnevnik« je pretekli teden grešil s tem, da je zapisal, da pomaga SLS tudi ves cerkveni aparat v Sloveniji. »Slovenec« se tega brani, češ, da cerkveni aparat SLS ne more nič pomagati niti sedaj, ko je SLS v vladi, kakor ji tudi ni mogel pomagati, ko je bila v opoziciji. Mi bi pa pripomnili, da cerkveni aparat SLS jako pošteno podpira pri volitvah kar je tudi nekaj vredno. Zanimivo je opazovati, kako rad se »Slovenec« brani priznati politično delovanje svoje duhovščine, čeprav bi SLS brez sodelovanja in podpore duhovščine nič ne pomenila. To ve pri nas že zadnji pastir.

Stanovanja v Ljubljani. Mestna občina ljubljanska gradi nove hiše. Za stanovanja se je priglasilo že mnogo prosilcev, ko je vlada v Ljubljani še demokrasko gerentstvo. Sedaj pa imamo v Ljubljani sosvet, v katerem odločujejo kle-

rikalci. Ti so že na prvi seji sklenili, da se mora dodelitev stanovanj v mestnih hišah revidirati. To se pravi z drugimi besedami, da bo tako, kakor smo mi pred nekaj tedni zapisali, da se bodo namreč ljudje iz mestnih hiš v Ljubljani vedno selili: Če bodo imeli občino v rokah liberalci, bodo šle stenice iz klerikalnih postelj na zrak, če bodo pa imeli občino v rokah klerikalci, bodo pa liberalci vozili svoje stenice na sprehod. Miru pa v mestnih hišah v Ljubljani ne bo nikdar in zato si vsak, kdor si želi miren dom, poišče rajše stanovanje v privatni hiši. Stanovanjska politika v mestnih hišah v Ljubljani popolnoma odgovarja štemplanju konjskih fig, če so liberalne ali klerikalne.

Za savinjske hmeljarje. V zadnji proračunski debati je govoril tudi naš hrvaški tov. poslanec Neudörfer o pomenu hmeljarstva. Rekel je, da vsi priporočajo, da se nakupijo sadike samo v Savinjski dolini, toda tam hmeljarji ne postopajo pošteno, ker prodajajo najraje poparjene sadike. To mi je pripovedoval tudi nek poslanec iz Slovenije. Tu se oglasi poslanec Pucelj: »Prosim Te, da konstatiraš, da ta poslanec nisem bil jaz!« Poslanec Neudörfer: »Izjavljam, da mi to ni rekel niti Pucelj, niti Kelemina! To mi je pravil nek član Jugoslovanskega kluba...«

G. Emeran Stoklas iz St. Andraža v Halozah ni član Slovenske kmetijske stranke.

Novice in razno.

Odlikovanje zaslužnega moža. Na predlog ministrstva za narodno zdravje, je bil odlikovani dr. Vinko Gregorič v Ljubljani povodom svoje 70-letnice in 40 letnice zdravniškega delovanja z redom Belega orla V. razreda.

Cirkovce pri Pragerskem. Loterija prostovoljnega gasilnega društva Mihovce — Draganja vas je preložena do 15. maja 1927 in se žrebanje ni vršilo dne 19. marca. Kdor si še želi naročiti srečko bogate loterije, naj hitro piše dopis-

nico na omenjeno društvo, da se mu bodo takoi poslae. Ne zamudite ugodne prilike.

Družinska vas. Pretečeni teden je umrl po dolgotrajnem bolehanju tukajšnji posestnik Franc Lindič. Pokojni je bil dober gospodar, čvrst in kremenit značaj ter pripriljubljen in spoštovan. Bil je vnet pristaš našega kmečkoga pokreta ter zvest naročnik »Kmetijskega lista« in član Kmetijske matice. Ohranili ga bomo v trajnem spominu. N. v m. p.!

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon šte. 149, 968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. račun 13.853

(Ziro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Hudobec v Škocjanu pri Turjaku. Prejeli smo tale dopis: »V Halozah je menda hudik ušel, ali pa se klatita po Sloveniji dva vruga, ker je eden obiskal tudi Škocjan. Prišel je sem od Turjaka, se zaletel v eno farrvško češpljo, da je vse lubje stran odletelo, potem je šel mimo štale in se uprl v zid pokopališča tako, da ga je na več mestih podrli. Zidu se sedaj nihče ne upa popraviti, ker se vsak boji, da bi ga vzel vrug. Nato je vrug skočil v Kozlovsko brezno, kjer se pride pod zemljo na Krko.« — Op. ur.: Kakor nam poročajo utegne biti ta vrug res iz Haloz. Iz Haloz so ga namreč videli ljudje iti na hrvaško mejo, kjer so ga bajle hrvaški kmetje strahovito pretepli in mu odtrgali celo en rep. Zato je že mogoče, da je hudobec tokel kar skozi do Turjaka od samega strahu.

Trezplačni prevoz cementa za poplavlence. Gradbena direkcija v Ljubljani objavlja, da ima oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani brezplačno prevažati oni material, ki je potreben za popravo hiš, roškodovanih po poplavih jeseni 1926. Zato naj se obrne vsakdo na oblastni odbor Rdečega križa.

Novi tovarna v Gaberju. Tovarnar Westen gradi v Gaberju poleg svoje tovarne za posodo novo tovarniško poslopje, v katerem se bodo proizvajale umetna gnojila. No-

vo poslopje bo še to leto pod streho.

Delnice Narodne banke. Od 1. aprila do 31. decembra bodo Narodna banka in njene podružnice zamenjavale stare inčasne delnice za nove. Delnicam bodo priloženi taloni z dividendnimi kuponami od 1. 1927 do 1956. Zamenjava se bo vršila brezplačno po posebnih seznamih, ki jih bo izdajala Narodna banka in njene podružnice.

Novi avstrijski konzul v Ljubljani. Za avstrijskega konzula v Ljubljani je imenovan dr. Henrik Pleinert.

Prepoved lova na divje koze v Sloveniji. Ministrstvo za šume in rudnike je prepovedalo v Sloveniji lov na divje koze. Povod za prepoved je dejstvo, da se nahaja v Sloveniji samo še 40 eksemplarjev te divjačine.

Spalna bolezen v Hercegovini. V mostarskem in nekaterih drugih srezih v Hercegovini se je pojavilo kot posledica gripe več slučajev spalne bolezni. Ta bolezen je napadla tudi 16-letno devojko Andjo Sović Tulju. Devojkica je spala 3 tedne. Ves ta čas ni, kot poročajo listi, ničesar užila, nakar je vsled onemoglosti umrla.

Ciklonu podoben vihar v Sarajevu in okolici. Pred nekaj dnevi je besnel nad Sarajevom in okolico ciklonu podoben vihar, ki je odnesel

več streh. Na Bistriku je porušil vihar polovico džamije, pri Mlinu pa neko hišo. Vihar je divjal več ur.

Kaj je »Mastelin«? »Mastelin« je prašek za prešiče po živinozdravniško preizkušnem receptu, sestavljen iz aromatičnih zelišč. Kakor: Kalmus, Encian i. dr., kar povzroča prebavo in tek. »Mastelin« vsebuje grenko sol, povzroča čiščenje notranjih organov. »Mastelin« utrjuje organizem pri živalih na splošno. Trditev, da bi se živali redile od praška samega, bi bila neutemeljena. Vsekakor pa se tek pri reji prešičev nebrojnokrat ustavi pri najboljši hrani. Takrat je potrebno dodejati »Mastelin«, z njim se obnovi tek in prepreči v mnogih slučajih razne bolezni. »Mastelin« prepreči radi tega predčasno klanje prešičev. Vsakomur je znano, da pri predčasnem klanju živali ni dobička, pač pa zguba na premoženju. »Mastelin« dobite v vseh trgovinah na deželi za mali denar. Zavitki so po 3 in 6 Din. Uporaba je na vsakem zavitku navedena. Glej današnji inserat!

Zanimiva operacija. V Splitu so izrezali te dni neki ženski iz želodca kot jabolko velik tumor, v katerem so našli 5 velikih zob, šope las in celo čeljust. Zdravniki tolmačijo tako, da je zanosila ženska dvojčke ter so to ostanki enega od dvojčkov.

Dve smrtni obsodbi v Šibeniku. Dne 2. t. m. je bila proglašena obsodba v porotni razpravi proti Iliji Žakuli in Lazu Minu, ki sta izropala pred par meseci poštni avtomobil na progi Obrovac - Gračac, pri čemer sta ubila enega poštarja. Obsojena sta bila na smrt na vešalih.

Cestni in okrajni odbori

»Slovenec« z dne 30. marca poskuša zagovarjati razpust cestnih odborov, pa med drugimi vzroki pravi tudi V okrajni odbor za ljubljansko okolico, ki je pri zadnjih volitvah pokazala, da je po svoji ogromni večini v taboru SLS, je dr. Baltič imenoval znanega gostilničarja in vinskega trgovca Ivana Grada iz BERICVEGA in bivšega poslana SKS Jakoba Kušarja. Vprašamo SLS kaj sta storila tako hudega imenovana, da so morali biti vsled tega razpuščeni cestni odbori. Ali sta zanemarjala poverjene jima naloge? Ali nista sposobna? Ali sta nepoštena ali kaj? Zahtevamo odgovor na ta vprašanja. Ker ste ravno ta dva imenovali, morate gotovo imeti kake vzroke, da proti njima nastopate! Mi za vzroke najbrže vemo in prišel bo čas, ko jih bomo tudi javno povedali, da bo ljudstvu jasno, zakaj sta pri vas tako osovražena.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke »Kmeti dom«. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvu ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na
knjižice **6%** brez od-
povedi
čistih
Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12., in od 3.—4.,

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

PODLISTEK.

Ka'ro je snubil Šimnov Janček.

(Konec.)

Janček je nemo prikimal, snubitve je bila tako v najboljših rokah.

Mladi par je odšel na vrt in ostal zunaj precej časa. Bilo je že tri, ko sta se vrnila. Janček je sedel še vedno za mizo, debele potne kaplje so mu stale na čelu. Radostno je vstal in rekel Marički, kazaje na mizo: »Končal sem.«

Doblica se je zbehetala. Kajti na mizi je ležalo štirideset češpljevih pešk v štirih vrstah, čedno polizanih kot priče dobljene češpljeve bitke. »Hvala ti.« je rekla Marička in mu prožila roko: »Zelo me veseli in vreden si pridne neveste.« Ko jima je postregla še s kavo, sta odšla mladeniča domov. Jančka so Maričkine besede očarale. Predno sta se poslovila, je še objela Martina, njegovega pooblaščenca, Jančku pa se je zdelo, da je Martin poljubil deklico. Ta je tiček! Boljšega snubača bi ne mogel najti.

»Kaj ne, fant, dobro sem zate govoril?« je vprašal na povratku Martin Jančka. »Upam, da bo ugriznila.«

»Seveda,« je vzdihnil Janček, »jaz sem tudi storil svojo dolžnost, da sem rekel in cmoke snedel.« Neka, časa sta tiho korakala eden poleg drugega, naenkrat je Janček globoko vzdihnil.

»Ali te kaj teži pri srečju?« je vprašal skrbno Martin.

»Ne, ne,« je ternal Janček, »ampak v želodcu, občutek imam, kakor bi imel v njem razpet dežnik.«

»To so pač cmoki,« se je smejal Martin. Spremil ga je do doma, ker mu je postajalo vedno slabše. Oče je prišel naproti: »No, kako je šlo?« ju je vprašal stari. »Veseli me, da si ti šel z njim, ker je fant precej redkobeseden.«

Janček pa je vzdihnil in poročal z jokavim glasom: »Dobro se je izleklo, oče, Martin mi je pomagal. Dekle je že moje, kajti vse sem storil, kar je želela. Le v želodcu me teži, najbolje je, da grem leč in pokličete padarja, mislim, da je moja zadnja ura.«

»Precej ga je prijelo,« je ternal stari. »Da, da, ženitev je trd oreh. Da se je le tako srečno končalo. S starimi bom že sam govoril in se z njimi pomenil. Glavno je, da ga ima dekle rado.«

Martin se je okrenil, da ne bi stari zapazil smeha. Urno se je poslovil in šel domov.

Jančka je mučila še dolgo požrešnost po cmokih. Padar mu je sicer predpisal neko bljuvalo, in četudi je močno delovalo, ni okrevail. Trpinčil ga je hud želodčni katar in na obisk pri Marički niti mislil ni. Čez več tednov je šele okrevail in stari mu je rekel: »Skrajni čas je, jutri je nedelja, greva k maši, potem pa k Žoharjevim, da stvar urediva.«

V nedeljo zjutraj sta se napotila Šimen in njegov Janček v bližnji trg in stopila v cerkev, ko je župnik ravno končal pridigo. Ker sta se zakasnila, sta se hitro stisnila v bližnjo klop. Župnik pa je glasno začel: »Zakrament svetega zakona želita prejeti Martin Grabovčan iz mlina in Marija Žohar.«

Kakor okamenela sta sedela oče in sin v klopi. Končno je ušlo Jančku: »Ta potepuški Martin, tako je zame snubil.« Oče je dregnil sina v rebra in mu zašepetal na uho: »Sedaj imaš, ker si zaupal Martinu, osel.«

Od tedaj sta malo slišala in vedela, kaj se godi okrog njiju. Na povratku je oče celo pot očital sinu, da mu je Martin pred nosom odjedel nevesto. Janček je le eno odgovoril: »Ti presneti češpljevi cmoki,« in solze so se mu polile.

Ko je stari Šimen umrl, je Janček gospodaril z dekle naprej, ki mu je pa vodila zelo malomarno gospodinjstvo. Snubit ni šel nikoli več. Nikdar ni pozelel češpljevih cmokov. Ako je šel mimo kakega vrta, kjer je raste rožmarin, je začel neusmiljeno kihati, tudi tega duha ni več prenesel.

Tako je končala povest o nesrečnih češpljevih cmokih, žalostno za lahkovernega Jančka, veselo za prebrisanega Martina in njegovo navihano Maričko, ki sta živela kakor v nebesih.

Pozor!

VSİ bralec lahko dobijo po spodaj označeni izvanredno nizki ceni vse vrste obutev, osebno ali po povzetju. Vposlati je treba številko noge ali pa odtis stopala, širokost in višino noge, ter navesti obliko ameriki. ali šimi. Vrsta in oblika ter cene istim so:

Pozor!

Moški čevlji, amerikanška oblika, visoki, črn boks	Din 175.—
Moški čevlji, šimi (špičasti) oblika, visoki, črn boks	Din 180.—
Moški čevlji, šimi (špičasti) oblika, nizki, črn boks	Din 160.—
Zenski čevlji, šimi (špičasti) oblika, visoki, črn boks	Din 175.—
Zenski čevlji, šimi (špičasti) oblika, nizki, črn boks	Din 141.—
Zenski čevlji, šimi (špičasti) oblika, s špango, črn ševro	Din 132.—
Zenski čevlji, amerikanška oblika, visoki, črn boks	Din 166.—
Zenski čevlji, amerikanška oblika, nizki, črn boks	Din 138.—
Zenski čevlji, amerikanška oblika, nizki, črna teletina	Din 100.—
Fantovski visoki čevlji, črn boks, od 31—35	Din 105.—
Fantovski visoki čevlji, črn boks, od 36—39	Din 135.—
Fantovski polčevlji, črn boks, od 31—35	Din 90.—
Fantovski polčevlji, črn boks, od 36—39	Din 120.—

Dekliški visoki čevlji, črn boks, od 26—30	Din 130.—
Dekliški visoki čevlji črn boks, od 31—35	Din 115.—
Dekliški polčevlji ali s špango, od 26—30	Din 70.—
Dekliški polčevlji ali s špango, od 31—35	Din 90.—
Otroški čevlji, od 18—21	Din 32.—
Otroški čevlji, od 22—25	Din 40.—
Otroški čevlji, od 26—30	Din 58.—
Za rujavne čevlje je treba doplačati in sicer:	
Za moške in ženske visoke	Din 10.—
Za moške in ženske nizke	Din 7.—
Za fantovske in dekliške visoke	Din 5.—
Za fantovske in dekliške nizke	Din 4.—

Detajlna prodaja **Carl Pollak a. d., Ljubljana, Dunajska c. 23.**

Nekoliko pojasnila.

Gospod urednik, blagovolite natisniti v svojem listu naslednje pojasnilo:

V svojem odgovoru »Narodnega Dnevnika« piše »Slovenec« z dne 5. aprila t. l., kakor da sem imel moč in priložnost, da bi bil popravil krivico nekemu visokemu uradniku (SLS), a da sem bil sam imenovan za dolično službo, čeprav nimam niti strokovne, niti praktične kvalifikacije. V tem vidim obtožbo, da sem koga zahrbitno izpodrinil, dasi nisem bil kvalificiran. Zato sem primoran, da povem za kaj gre.

Gre za službo ravnatelja v Narodnem muzeju. Ko sem postal prosvetni inšpektor, sem bil spočetka v istem plačilnem položaju kot profesor, t. j. 1/4, ker je po uredbi polovica prosvetnih inšpektorjev v 1/4, a druga polovica v 1/3, ki je bilo ob mojem nastopu že zasedeno. Da pridem v višji položaj, kar se menda šefu prosvetnega oddelka v veliki oblasti z mnogimi šolami vendar lahko prizna, sem postal najprej ravnatelj Narodnega muzeja v 1/3, ker imam preko 20 službenih let, a nato vršilec dolžnosti prosvetnega inšpektorja. Dostavliti moram, da je bila služba ravnatelja v Narodnem muzeju prosta, ker je bil prejšnji ravnatelj dr. Mantuani upokojen (ako se ne motim, predčasno), a od dr. Korošca imenovani ravnatelj dr. Mal je bil zopet po Pribičeviću razrešen tega posla, da je le začasno vodil zavod.

Ko je Stjepan Radić skoval prosvetne inšpektorate, bi bil na Slovenijo odpadel eden, ki bi ga bil — tako sem vsaj pričakoval — dobil jaz in služba ravnatelja v Narodnem muzeju bi bila prosta, da bi jo bil zopet lahko dobil dr. Mal, kar sem mu tudi obljubil, da bom skušal doseči. Toda prosvetni inšpektorati (6) so bili pač osnovani v proračunu, a ne tehnično izvedeni, ker ni bil Radić več prosvetni minister, oziroma je menda to prezrl. Posledica je bila, da je odpadel po proračunu na Slovenijo eden prosvetni inšpektorat, a dejansko sta ostala dva: ljubljanski in mariborski. Zato je mariborski prosvetni inšpektor plačan iz te pro-

računske postavke, a jaz iz muzejske, od koder sem dobival svojo plačo, ker sicer ni bilo kritja.

To je dejanski stan, iz katerega se vidi utemeljenost »Slovenčeve« opazke.

Glede svoje kvalifikacije povem to, da nisem arhivar, kakor je dr. Mal, ker te izkušnje res nimam in tudi nisem dr. Malu tu nič na polji, a sem za administrativno vodstvo zavoda usposobljen toliko, kolikor ravnatelj sploh biti mora, eden manj, drugi več; toda za znanstveno vodstvo zavoda je n. pr. glede prirodopisja, ki tudi spada v področje muzeja, dr. Mal toliko sposoben kot jaz; oba sva namreč zgodovinarja . . .

Končno povem osebno gospodu dr. Malu: glede na to, kako me je sprejel z očitki, ko sem se mu prišel javiti na službo, in glede na to, kako piše »Slovenec« sedaj o tej stvari, bom skušal, da se mu čim prej umaknem prostovoljno, da se mi ne bo treba prisiljeno, kakor dr. Mantuani.

V Ljubljani, 5. aprila 1927.

Dr. Drag. Lončar.

Državna trtnica v Bršljinu pri Novem mestu priredi dne 11. in 12. aprila dvodnevni tečaj o cepitvenju in stratificiranju (siljenju) trt. Vinogradniki se vabijo, da se tečaja v običnem številu udeležijo. Začetek ob 8. uri zjutraj. Vsak naj prinese dober cepilni nož in škarje. Priglasje na gorenji naslov.

Posledice ra.pusta cestnih odborov.

Komaj je prešla oblast okrajnih cestnih odborov na klerikalne gerente, že se pritožuje ljudstvo na vseh krajih čez njihovo početje. V ljubljanski okolici je izšel prvi ukaz: »vsaka cel. naj se takoj ustavi, ki so započela na cestah«. In ustaviti se je moralo posipanje cest, poprava in novogradnja mostov itd. . . . sicer tudi klerikalcem ljubljanske okolice ni prav, a kaj zato, pokazali so, da imajo moč in komando. Napravo in razpeljavo gramoza so izdražili kmetovalci, računajoč, da bodo istega sedaj, ko še ni delo v kmetijstvu povsem pričelo, razpeljali in tako prišli do malega zaslužka, a gospod gerent je njihove račune prečtal, ustavil je ta dela. Jasno je, da so vse pogodbe, ki jih je pravi cestni odbor sklenil, obvezne tudi za g. gerente in nasprotno za vse one, ki so izdražili ali prevzeli kako delo obvezne nasproti gerentu cestnega odbora. Zato bodo vsi prevzeto delo morali izvršiti, čeprav takrat, ko bo največ dela na kmetiji. Vprašamo oblastni odbor, če se to vrši v sporazumu z njim? Komu je to korist, ali cestam ali davkoplačevalcem ali komu? Ali je to morda iztrševanje ljudske volje? Ukrep velikega župa in oblastnega odbora o razpustu cestnih odborov je povzročil zastoj na delu na cestah. Gerent in svet so bodo izgovarjali, da se jim ne izplača začeti z delom ker bodo v 14 dneh volitve in tako bo minul mesec ali dva brez dela, potem bodo prišli novi cestni odbori in predno se bodo zavedli, bodo že zopet pred vratmi nove volitve za okrajne zastope ceste pa bodo ostale neporabne in zanemarijene. Ljudstvo bo začelo zopet preklinjati, ker se bo ubijalo po razdrapanih cestah. Kmetije, obračun s klerikalci in redni cestni upravniki z lahčote napravite ob priliki volitev. Sedaj pa vsi v kmetjsko stranko!

VABILO na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Središču ob Dravi,

ki se odredi

na dne 24. aprila 1927, t. j. na belo nedeljo, z začetkom ob 2. uri popoldne.

SPORED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računov za leto 1926.
3. Volitev dveh članov načelstva.
4. Volitev enega člana nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Za načelstvo:

Jurij Polanec l. r.

Anton Kosi l. r.

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz lastne tovarne. 15-letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn: „DÜRKOPP“, „KAYSER“, „STYRIA“, „WAF-FENRA“, (Orožno kolo). — Pletalni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! Cenike franco in zastoj!

Kolesarji pozor

poznavalec koles bo kupil samo

Gritznerjevo kolo

najboljši material, zato tudi najceneje

Edino le pri **Josip Petelinc-u**
LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.**Pomlad!**

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, namramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

LJUBLJANANajnižje cene!
Točna postrežba!**Prodajam dva lepa travnika**

v občini Dobrova pri Ljubljani; eden je ob Tržaški cesti Podsmreko v izmeri 1 joha, pripraven za stavbišče; drugi je v Gmajnici tik železnice v izmeri ca 4 joha. Več se izve pri Jerneju Klemenču, Zgornja Šiška št. 12.

Naročajte in širite Kmetijsko Matico!

Vsem odjemalcem nudimo za bližajočo se sezijo najboljšo

98-99% modro galico

po ceni Din 6-40 za kg franko Ljubljana. Cena velja samo pri takojšnjem plačilu, v slučaju, da bo uvozna carina na galico ukinjena.

Javite, koliko kilogramov galice boste rabili.

„EKONOM“Ljubljana,
osrednja gospodarska zadruga,**PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA**

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.**Kovaški premog** vseh vrst.**Koks**, livarniški, plavžarski in plinski. **Briketi**.Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 15/1.**Kmetovalci pozor!**

Kar je bilo nekdanj, to velja tudi danes. Uporabljajte staro, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za živino, posebno za prešiče:

„MASTELIN“

zakonito zavarovana znamka.

Samo poskusite in prepričali se bode! Dobi se v vseh trgovinah na deželi in v glavni zalogi

A. Kosec, Maribor.**„Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino“**je najboljšo sredstvo za okrepitvenje zabirane živine, o čemur govori že več sto pohvalnic. — Naročite za poskušnjo vsaj eno ročko od 5 kg za Din 125.— pri tvrdki **M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13****Semenski oves, la spitski portland-cement (Salona-Tour) umetna gnojila (rud. superfosfat, kalijeva sol, kajnit, thomasova žindra), kakor tudi DEBELI in DROBNI pšenični otrobi vedno v zalogi pri****„EKONOM“**

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana

Kolodvorska ulica.

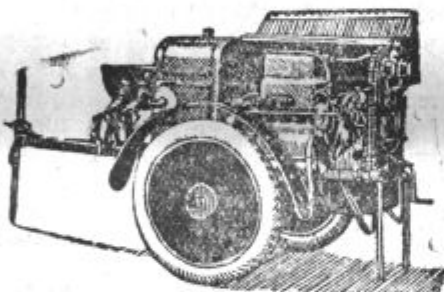
Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabeost vsake vrste rabite

Hočevarjevo aromatično **ŽELEZNATO TINKTURO**

Najboljše in najcenejše okrepilo od duševnega in telesnega dela izmučenim. 3/4 l steklenica 20 Din. Ker je porabiti za uspešno zdravljenje 3 steklenice po vrsti in radi cenejše poštnine, razpošiljam v zabojih po 3, 6, 8 in 12 steklenic. Izdeluje in razpošilja samo LEKARNA MR. STANKO HOČEVAR, VRHNIKA št. 30. V zalogi vsa druga zdravila!

Modni kamgarni spornji ševijo! za fine obleke. Velika izbira. — Ugodne cene.

R. MIKLAUC»Pri škofu«
LJUBLJANA.**GASILNA DRUŠTVA pozor!**Motorna brizgalna 60 m³ na uro do 60 metrov višine. Motor: 4 cilindre z 22/36 HP. Vse auto-brizgalne 30-40% ceneje kot konkurenčni izdelki dobavlja zastopstvo Renault **A. LAMPRET, Dunajska c. 22.****PRI „ČEŠNIKU“ Ljubljana, Lingarjeva ulica**

Čitateljem „Kmetškega lista“ naznanjam, da imam v svoji trgovini poleg boljšega tudi poceni in dobro biago po cenah, kakor sledi:

Šifon, bela in rujava kolenina od Din 10.— naprej
Kambrik, krep, delen od Din 25.— naprej
Pisano biago za srajce in bluze od Din 10.— naprej
Posteljne garniture od Din 300.— naprej
Domač izdelek posteljnih odevj, ruš, klotastih od Din 160.— naprej**PERJE ZA BLAZINE.****CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU**

Stanje hranilnih vlog nad Din 65,000.000.-

V LASTNI PALAČI NARODNI DOM

Stanje glavnice in rezerv nad Din 4,000.000.-

Sprejema hranilne vloge. — Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.**Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.**